

Hållbar samverkan som motor för hållbar utveckling:

lärosäten och det omgivande samhället i samspel
för en bättre värld

Peter Dobers, Jonas Stier

Peter Dobers, professor i företagsekonomi och dekan sedan 2016, Södertörns högskola,
peter.dobers@sh.se.

Jonas Stier, professor i interkulturella studier och tillförordnad prorektor 2017-2018,
Högskolan Dalarna, joi@du.se.

I den här texten sammanfogar vi två områden som varit angelägna för oss under våra år i akademien: dels hållbar utveckling, dels samverkan mellan lärosäten och omgivande samhället – det vill säga civilsamhället, näringslivet och den offentliga sektorn (en uppsättning aktörer som brukar sammanfattas med begreppet kvadrupel helix). Vi är övertygade om att en hållbar utveckling innebär stora samhällsförändringar och måste bygga på människor som vill förändra och vill förändras. Vidare ser vi kvadrupel-helix-samverkan och samskapande som nyckelverktyg för att optimera ansträngningarna för att säkerställa en hållbar utveckling. Med detta sagt sällar vi oss till den växande skara som i utmaningarna med en hållbar utveckling och de 17 hållbarhetsmålen ser hopp och möjligheter samt en kraft och vilja till att förändra.

In this text we merge two fields of interests that have been both important and focal to us during our years in academia. The first is sustainable development in the wider sense of the word, including but not being limited to ecological, economic and social sustainability. The second field is collaboration and co-creation between universities and other actors in society – that is civil society, the public sector and industry (four set of actors commonly referred to as the quadruple helix). We are convinced that a sustainable development will lead to major societal changes and must build on people that want to change and want to be changed. Additionally, we view quadruple helix collaboration and co-creation as key instruments to boost efforts to ensure sustainability. With this as a background, we join the growing number of people, that in the challenges of sustainable development and the 17 sustainable development goals, see hope and possibilities, and an energy and will to change.

Om utmaningar, hållbar utveckling och behovet av förändring

I stunden berörs de flesta av oss av mötet med tiggaren på pendeltåget eller i grannskapet eller av rapporteringen om stora, tragiska händelser eller skeenden långt bort. Likväl – eller snarare trots – om insikterna om en mängd stora, olika och inte sällan obekväma utmaningar för mänskligheten, i nutid och framtid, är det mer ovanligt att vi omsätter insikterna i handling. Mer vanligt är att inte agera, med hänvisning till frågornas dignitet, komplexitet eller till att ansvaret ligger hos någon annan. Kanske har ni sett de två seriebilderna om förändring: den första visar hur en person ställer frågan ”vem vill ha förändring?” till ett folkhav, varpå samtliga människor räcker upp handen. I andra bilden ställs frågan om vem som vill förändras och ingen räcker upp handen.

Sådana reaktionsbenägenheter sägs vara psykologiska och etiska ”coping strategier” för oss. Vid sidan om denna socialpsykologiska dynamik gör intensiteten i det mediala flödet och antalet vetenskapliga larmrapporter att vi människor känner oss alltmer avtrubbade inför budskapet om de förändringar som ligger framför oss. På samma gång hyser allt fler hopp och ser möjligheter i omställningen till en hållbar utveckling. Detta faktum är kanske anledningen till att Hans Rosling, professor i internationell hälsa vid Karolinska Institutet och Johan Rockström, professor i miljövetenskap vid Stockholms universitet har fått så stort genomslag. Båda är kända från TV, som sommarpratare i Sveriges Radio och är upphov till flera TED Talks. Rosling och Rockström har blivit uppskattade för sina hoppfulla budskap och sina nya, mot-berättelser som kan ställas mot berättelserna om hur samhället har svikits. Rosling med att hälsovetenskaper pekar på en mycket god utveckling i världssamfundets kapacitet att minska världens fattigdom och misär de senaste 40 åren. Rockström med att miljövetenskaper förvisso pekar på en mycket allvarlig utveckling, men främst att vi alla har stora möjligheter att göra något åt utmaningarna och att hopp och glädje gör att mycket kan åstadkommas om vi samarbetar med varandra bortom ämnes-, sektors- och samhällsgränser. Ett särskilt ansvar och en stark potential i sådant samarbete rymms inom det som i högskolesektorn benämns samverkan och samskapande.

Samverkan mellan lärosäten och samhällets olika aktörer

Oavsett om det är fråga om universitet eller högskolor, stora eller små, är lärosätena det svenska samhällets viktigaste institutioner avseende högre utbildning och forskning. I och med att antalet kraftigt ökat sedan utbyggnaden av högskolor sedan 1970-talet, har den vetenskapliga kunskapsmassan också ökat. Genom högre utbildning tillgodogör sig idag fler än 400.000 människor årligen kunskaper, förståelser, färdigheter, förmågor och förhållningssätt som rustar dem för en föränderlig, livslång arbetsmarknad. Genom forskning och kritiska

perspektiv bidrar vetenskap och konst med nya perspektiv, fördjupade kunskaper och insikter om människor och samhället, om vår planet och en hållbar utveckling av samhället inom planetens givna ramar.

Akademisk frihet och integritet präglar högre utbildning och forskning. Samtidigt är öppenhet, goda relationer mellan lärosäten och aktörer i övriga delar av samhället viktiga för att relevansgöra och kvalitetshöja utbildning och forskning, vilket exempelvis görs genom uppdragsverksamhet, verksamhetsförlagd utbildning, gästföreläsningar från externa experter samt deltagande i det offentliga samtalet. Vid sidan om utbildning och forskning har lärosäten sedan snart 30 år därför följande uppdrag i Högskolelagen 1992:1434, §2: ”att det i högskolornas uppgift ska ingå att samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet samt verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta.” Över åren, och oavsett regeringens sammansättning, har statens styrning blivit tydligare och i 2016 års forskningspolitiska proposition återfinns ordet samverkan i titeln: ”Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft (Regeringens proposition 2016/17:50). Samverkan mellan akademi, offentlig sektor, näringsliv och civilsamhälle; över gränser mellan ämnen, kulturer, länder och språk, är därmed högaktuellt och särskilt relevant för en hållbar utveckling.

År 2015 kom FN:s länder överens om 17 globala mål och under FN:s klimatkonvention i Paris enades man för första gången på 20 år om ett nytt juridiskt bindande globalt klimatavtal. FN-dokumentet om hållbarhetsmålen identifierar fem områden som är avgörande för att lyckas: människor, planeten jorden, välbefinnande, fred, partnerskap. Bland de globala målen är det måhända mål 17 som bäst kopplar ihop hållbarhet och samverkan: Genomförande och globalt partnerskap.¹

I en artikel i Svenska Dagbladet från september 2015 understryker FN:s vice generalsekreterare Jan Eliasson betydelsen av fördjupade och utökade samarbeten och samverkan: ”Hållbarhetsmålen kräver att fler aktörer måste in på banan. Regeringar, parlament, civilsamhället, akademiska och vetenskapliga världen och privata sektorn måste samarbeta mer för att det ska lyckas”. Han fortsätter ”Förhoppningsvis kan målen även väcka mer lokalt engagemang för att exempelvis leva mer klimatsmart.”²

Med detta sagt fortsätter vi i denna artikeln med att fördjupa samverkansbegreppet för att sedan illustrera samlade erfarenheter från olika samverkansprojekt i Sverige och i Europa. Vi avslutar med reflektioner om ett par krav som hållbar utveckling, strategisk samverkan och personrörlighet från akademi till samhälle ställer.

1. <http://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-17-genomforande-och-globalt-partnerskap/> (nedladdat 181227).

2. <https://www.svd.se/enorma-summer-ska-forverkliga-fns-nya-hallbarhetsmal> (nedladdat 181227)

Fördjupning av samverkansbegrepp

För att förstå lärosätenas samverkansarbete i relation till hållbar utveckling förtjänar några beskrivningar eller definitioner inom samverkansområdet att lyftas fram. Den första beskriver strategisk samverkan som ett förhållningssätt och ett medvetet arbete som ”utgår från ambitionen att fördjupa lärosätenas roll som långsiktig kompetensresurs och kunskapsnav i samhällets utveckling” som ”stärker på längre sikt förutsättningarna för utveckling av relevans och kvalitet i både undervisning och forskning, samtidigt som det berikar det omgivande samhället” (Brorström, Feldmann och Blaus, 2015, sid 12).

Bjursell, Dobers och Ramsten (2016) har fördjupat sig i begreppet samverkansskicklighet. Samverkansskicklighet kan formuleras vid sidan av vetenskaplig, konstnärlig eller pedagogisk skicklighet och kan beskrivas så här (s. 55):

”En individ som har god samverkansskicklighet bemästrar därmed att:

1. Respektfullt kunna anpassa sig till olika individers perspektiv och uttrycks-sätt.
2. Uppnå resultat som tillfredsställer egna såväl som andras intressen.
3. Delta i kunskapsutvecklingen kring metoder och processer för samverkan.
4. Knyta de egna aktiviteterna till lärosätets strategier och visa hur det egna arbetet bidrar till samhället.”

Komplexa frågeställningar och utmaningar som så väl sammanfattas i de 17 globala målen kan således främjas genom ett medvetet, gemensamt och långsiktigt förändrings- och utvecklingsarbete. Det arbetet främjas i sin tur av en strukturerad samverkan mellan lärosäten och relevanta aktörer i det omgivande samhället – regionalt, nationellt och internationellt.

Samlade erfarenheter från olika samverkansprojekt i Sverige och i Europa

I det här avsnittet vill vi lyfta fram sammanfattande rekommendationer från två projekt som vi har varit särskilt involverade i och där vi har författat slutrapporter: dels i Vinnova-projektet KLOSS AkUt (Peter) och dels i EU-projektet AC-COMPLISSH inom ramen för Horizon 2020 (Jonas och Peter). Även slutsatserna från boken Samproduktionens retorik och praktik – inom området hälsa och välfärd (2016) där Jonas har varit en av redaktörerna presenteras. Vi lyfter fram sammanfattningarna som utdrag ur texterna.

Rekommendationer kring personrörlighet och strategisk samverkan

Texten nedan är i sin helhet ett citat från rapporten KLOSS AkUt slutrapport ”KLOSS AkUt. Kunskap och lärande om strategisk samverkan. Slutrapport” (Dobers och Blaus, 2016, sid 9) med exempel för denna artikeln i parenteser [exempel]:

1. ”Stimulera samverkansskicklighet och personrörlighet i styrdokument och resurstilldelning!
2. Använd personrörlighet som ett av flera verktyg i ett paket av samverkansaktiviteter och som ett sätt att stärka relevans och kvalitet i utbildning och forskning [till exempel genom att mobilitet ger nya insikter om hållbar utveckling och dess specifika och generella villkor]!
3. Använd personrörlighet i arbetet med att bygga och vårda långsiktiga relationer med omgivande samhälle [och därmed skapa och underhålla hållbara relationer som vill för arbete med hållbar utveckling]!
4. Säkerställ ledningens stöd, att personrörlighet och samverkansskicklighet blir meriterande för lärare och forskare, samt att individers engagemang i dessa aktiviteter tas tillvara för verksamheten [ledningen behöver alltså tydligt leda arbetet med en hållbar utveckling genom ett tydligt ställningsstagande i strategi och styrdokument]!
5. Använd program med personrörlighet för att utveckla struktur och långsiktighet för relationen mellan lärosäten och externa parter och för att möjliggöra gemensamt lärande [det vill säga en hållbar personrörlighet för att lösa utmaningar med hållbar utveckling]!
6. När ett program med personrörlighet ska lanseras bör lärosätet analysera sina relationer till externa parter, strukturen för personrörlighet samt vilka särskilda stödaktiviteter som kan behövas!
7. Diskutera hur relationen mellan akademiker och värdar för varje utbyte ser ut och vad den kan innebära för relationen, strukturen för personrörlighet samt särskilda stödaktiviteter som kan tänkas behövas!
8. Goda förberedelser, planering och framförhållning, inte minst i värdorganisationen, ger förutsättningar, systematik och struktur åt program med personrörlighet!
9. Använd fokusgruppsamtal medvetet som ett viktigt stöttande verktyg för kalibrering av förväntningar, fördjupad förståelse och utbyte av erfarenheter inför, under och efter perioder med personrörlighet [det vill säga för att ringa in frågan om hållbar utveckling och dess potentiella lösningar]!
10. Särskild finansiering för akademikers ”arbetstid i rörelse” tycks fortsatt vara nödvändig!”

Att tänka på i samband med utåtgående personrörlighet

Texten nedan är i sin helhet ett citat från rapporten "Akademiker i rörelse" (Bergendahl, Blaus och Dobers, 2016, sid 5):

"För akademikern i rörelse

- I samband med en vistelse hos en extern part bör man förbereda sig för vilka frågor och perspektiv som kan vara av värde att ta med sig tillbaka till utbildning och forskning [med fokus på hållbar utveckling.]
- Formulera vilket mervärde din vistelse kan bidra med för värdorganisationen.
- Säkerställ att det genomförs aktiviteter innan vistelsen för att tydliggöra förväntningar.
- Reflektera löpande över lärdomar i vistelsen, en användbar metod är fokusgruppsamtal med värdar.
- Förbered hur lärdomar av vistelsen ska spridas till kollegor på lärosätet.
- I de fall värdorganisationen har adjungerade professorer, industri- eller kommundoktorander knutna till ditt lärosäte – informera dessa om att du kommer finnas där en viss tid.

För värden

- Formulera vilka mervärden vistelsen kan innebära för verksamheten [med avseende på dess arbete med hållbar utveckling.]
- Akademikern som vistas i din organisation bör vara en aktiv »medarbetare« och ha en fysisk arbetsplats hos värdorganisationen för att kunna vara närvarande och aktivt delta i verksamheten. Planera detta innan vistelsen inleds.
- Avsätt tid för löpande avstämning och dialog med akademikern.
- Reflektera löpande över lärdomar i vistelsen, en användbar metod är fokusgruppsamtal med akademiker i rörelse.

För lärosätet

- KLOSS AkUt visar på mervärden då ett lärosäte själv lyser ut och fördelar stöd till utåtgående rörlighet bland akademiker. Akademiker i rörelse kan stimulera utveckling inom ett flertal områden beroende på lärosätets övergripande prioriteringar och samverkansstrategier.
- Tydliggör vilka effekter av vistelsen som förväntas i akademikerns hemmiljö och på lärosätet i stort och dess arbete med hållbar utveckling i synnerhet. Detta kan innebära att utveckla nya kontakter och relationer, förstärka befintliga relationer, komplettera pågående satsningar, inspirera miljöer ovana

vid extern samverkan med mera.

- Program och insatser kring rörliga akademiker bör på något sätt belysas i samverkansstrategier. Använd gärna goda exempel för att stimulera utveckling.
- Om ett lärosäte bedömer att samverkan och samverkansskicklighet i allmänhet bör stimuleras så är medvetet arbete kring utåtgående personrörlighet ett effektivt sätt att skapa förmåga som dessutom är möjligt att dokumentera och lägga till i meriteringsportföljer.

För värdorganisationen

- Att ta emot en akademiker i rörelse bör ses som ett strategiskt samarbete som kopplas mot prioriteringar inom verksamheten. Ledningsengagemang och engagemang på rätt nivå i organisationen är en förutsättning för framgång [vilket alltså innebär att hållbar utveckling kan vara en sådan prioritet].
- Säkerställ att en värdperson till akademikern i rörelse finns utpekad och att tid finns avsatt för detta.
- Se till att det planeras aktiviteter för att sätta in akademikern i organisationens uppdrag och affär.
- Tydliggör hur ni bäst kan ta tillvara på akademikern för att sprida kunskap i er organisation om dennes lärosäte och verksamhet för att främja nätverksbygge och andra utbyten.
- Genomför uppföljning efter genomförd vistelse.”

Rekommendationer från EU-projektet ACCOMPLISSH kring samverkan och samproduktion särskilt inom humaniora och samhällsvetenskaper

(Texten nedan är i sin helhet ett citat från rapporten ”Quadruple Helix Co-creation” (Stier och Dobers, 2018, sid 63f):

”Allocate reasonable time, sufficient financial funds and adequate human resources. Top management must commit itself to collaboration. It should be part of the organisation’s long-term planning, and ‘seed money’ and personnel should be set aside for the work that needs to be done.

Involve all stakeholders when defining the common area of concern from the outset. To ensure commitment to the collaboration, all stakeholders should be engaged right from the initial phase of the project. Involving them in defining the common task at hand will decrease the likelihood of misunderstanding, convince them of the benefits, make them accepting of the investment needed, and help avoid divergent expectations and friction as the collaboration progresses.

Nurture stakeholder relationships. Collaboration is never more solid than the relationships between the people involved. Therefore, interact frequently with your partners, be receptive to them and nurture your relationships with them.

Address differences in institutional logic, rationale, incentives and roles. By sharing institutional logics, rationale, incentives, roles and financial matters, the parameters for collaboration become clear. By doing this, misunderstanding and/or conflicts are avoided. One way is to put the mission statements and policies of the organisations that are involved on the table and discuss the implications for collaboration. Another way is to clarify each other's roles and views on professional integrity, and on the potential benefits and risks of collaboration, while giving credit to the individuals involved for their efforts.

Address differences in nomenclature, language and modes of communication. Make differences (and similarities) in terminology, language and communication visible. This prevents communicative misunderstanding or breakdown. One way is to put examples of such differences on the table and let each stakeholder share his/her interpretation of the meaning and value of a given term or way of working.

Challenge one's own and each other's thinking. Address and challenge mutual stereotypes as early as possible. Also, think beyond dichotomies – e.g. academics-non-academics, industry-government – and work actively and systematically with attitude change by, for example, de-dramatising academia and counteracting perceived status differences.

Provide platforms and spaces for interaction. Establishing and maintaining strong relationships between stakeholders is essential for successful collaboration and, in turn, relationships are dependent on interaction. For this reason, work actively to create durable and accessible intermediate spaces for cocreation and innovation.

Make use of facilitators and translators, and intermediaries to optimise collaboration. Many organisations have people with long and valuable experience of collaboration and co-creation. To optimise collaboration, these individuals can mediate between stakeholders. They can serve as translators when it comes to nomenclature and language, facilitate interaction and help stakeholders to navigate in what initially may be perceived as unknown territory.

Learn from good practice and research. There are many examples of well-functioning collaboration and co-creation. Additionally, there is a growing body of research

in this field. Let this knowledge infuse and enrich discussions on collaboration beyond anecdotes and rhetoric. Develop tools to learn from success stories and good-practice examples (i.e. models of systematic organisational learning) – so that they are transferable to planned or existing collaboration.

Address questions of impact, validation and valorisation from the outset. With austerity, demands for efficiency and pressure for results in mind, address questions of evaluation and valorisation at the very initial planning phase. Discuss the foreseeable outcomes and impacts at the very outset of collaboration. Make sure they can be documented and assessed. The clearer and simpler the approaches to validation and valorisation are, the higher the level of credibility and legitimacy when it comes to the collaboration.

Make the case for SSH. In many cases, other fields have a head start when it comes to impact-driven co-creation. Therefore, produce an arsenal of good-practice examples and arguments for the value and potential of SSH research without risk of being put in a defensive position. SSH is essential when it comes to addressing the so-called great challenges of our time.”

Avslutande reflektioner om ett par krav som hållbar utveckling, strategisk samverkan och personrörlighet från akademi till samhälle ställer

Hållbar utveckling och de 17 globala målen utgör ett samlande och integrerat ramverk för hur samtidens stora utmaningar kan beskrivas, inklusive uppenbara målkonflikter mellan olika delmål. Samverkan och partnerskap, omistliga begrepp i mål 17, är viktiga för en hållbar utveckling och även viktiga för lärosätets delaktighet i samhällsomvandlingen som ligger framför oss.

En grundläggande, men samtidigt avgörande, insikt är att samverkan bygger på relationer – det vill säga ett gemensamt åtagande för att formulera såväl problem kopplade till hållbarhet som möjliga sätt att hantera dessa. Det handlar även om så grundläggande och ändå ibland så svåra mellanmänniska saker som förtroende, tillit och tydlighet – oavsett om det är fråga om kollegor inom eller utanför akademien. Det innefattar även gemensam prioritering samt en ansvarsfördelning och samarbetsstruktur över tid. Det är i mötet mellan två personer från olika samhällssektorer äkta samverkan skapas. Det är som med ringar på vattnet: i det konkreta mötet mellan två människor skapas grunden för att arbetslag och organisationer samverkar bättre, och i förlängningen – genom exempelvis personrörlighet mellan akademi och andra organisationer i samhället – förbättra relevans och kvalitet i utbildning och forskning samtidigt som förmågan hos externa parter till verksamhetsutveckling och -förnyelse ökar. En

sådan förändringsbenägenhet är en förutsättning för alla typer av hållbarhetsarbete.

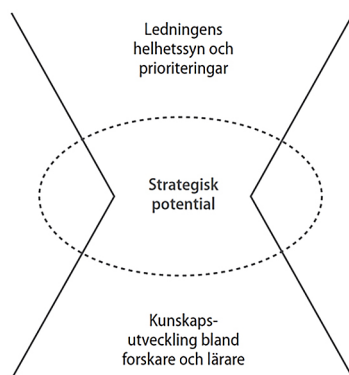
I ovan nämnda erfarenheter vill vi lyfta fram flera områden som är särskilt viktiga för att förmågor och områden som samverkan, strategisk samverkan, samverkansskicklighet och personrörlighet kan fortsätta utvecklas:

För det första kräver utmaningar som formuleras i de 17 globala målen en *värdegrund*, etiskt ställningstagande och handlingsmönster som leder bortom dagens utspridda värderingar och handlingsmönster. Öhman (2008) ser gärna att vi sammanfogar faktabaserade, transformativa och kritiskt reflekterande förhållningssätt vilket resulterar i ett nödvändigt men samtidigt pragmatiskt förhållningssätt som behövs i komplexa situationer. Tematiska områden som globala målen och hållbar utveckling kan kräva att samverkansskicklighet i större omfattning integrerar normativa och etiska ställningstaganden, respektive det kritiska kunskapsintresset som Habermas beskrivit så väl (1968).

För det andra genom att *säkerställa strukturella och motivationsböjande förutsättningar* för att dessa förmågor och områden kan utvecklas. Det gäller både för organisationen och för individen (stöd, meritvärde, hur samverkan skrivs in i anställningsordningar och andra styrdokument för rekrytering och befordran med i båda fallen framför allt tid och ekonomiska resurser), både för ledningen vars fokus är att organisationen fungerar och för läraren och forskare, vars fokus är att arbeta för hög kvalitet i utbildning och forskning, men också för att öka sin egen meritering. När intresse för att utveckla strukturerad samverkan finns både hos ledningen och hos lärare och forskare, finns en strategisk potential som måste stödjas genom samverkansfrämjande strukturer och incitament (jfr figur 1).

För det tredje genom att *främja ett samverkansvänligt kollegialt ledarskap*. Den första delen är inte ny; för att kollegiet ska kunna utveckla samverkansförmågan måste ledningen även i fortsättningen lita på det grundläggande kollegiala kvalitetsarbetet när nya satsningar och prioriteringar ska formuleras. Här hjälper begrepp som kompletta akademiska miljöer, som exempelvis Göteborgs universitet har arbetat med för att fokusera på dynamiska miljöer, för att resonera kring prioriteringar i miljöers akademiska arbete kring utbildning, forskning och samverkan. Så länge hög kvalitet i forskning och utbildning uppnås och kontroller som peer review och externa granskningar genomförs vid publicering, resurstilldelning, rekrytering och befordran, ska också särskilda samverkanssatsningar kunna skapas och som riktas mot dessa miljöer där avvägningar görs mellan utbildning, forskning och samverkan.

Och för det fjärde måste vi långsiktigt säkerställa att *nya projektledningsroller* får utvecklas och tillåtas. Olika roller som ”innovationsrådgivare”, ”samverkanskoordinatorer”, ”ambassadörer”, ”samverkanshandläggare” eller ”samordnare”

Figur 1: Strategisk potential för samverkan. (Jfr Bjursell, Dobers och Ramsten 2016, sid 74)

har uppkommit vid olika lärosäten. Mot bakgrund av tydliga prioriteringar från den akademiska ledningen har förvaltningens stöd för samverkan professionaliserats, där också en allt större andel forskarutbildad personal finns i gruppen av oerhört kompetenta koordinators av olika samverkansaktiviteter. Det torde finnas goda möjligheter till att finansiera och rekrytera till olika forskarskolor som fokuserar på dessa samverkansintermediärer, på den särskilda kunskap och förståelse, färdighet och förmåga, samt värderingsförmåga och förhållningssätt som enligt EU-projektet ACCOMPLISSH behövs när stora samhällsutmaningar kräver samverkan mellan lärosäten och parter i omgivande samhället.

Slutligen får vi inte glömma värdet av den *akademiska friheten, akademiska ansvaret* och den vetenskapliga integriteten. Därför bör vi alltid vara med i formuleringen och preciseringen av det gemensamma ”problemet” för samarbetet och också vara tydliga med vår roll. Samverkan och samskapande ska aldrig ske på bekostnad av en förlorad integritet eller professionalitet – för någon inblandad.

Bionotes

Våra samlade erfarenheter kring samverkan och strategisk samverkan bygger till viss del på olika medverkan i nationella projekt men också internationella: som deltagare i ett nationellt utvecklingsprojekt 2014-2015 (KLOSS), som akademisk ledare för ett projekt 2015-2016 (KLOSS AkUt), som projektägare och den som ansökt om medel 2018-2020 (PAUS) och som medsökande och nodansvarig för svenska delen i ett EU-projekt 2016-2019 (ACCOMPLISSH) som har fått medel från EU:s Horizon 2020 forsknings- och innovationsprogram med anslagsnummer 693477. De bygger också till viss del på erfarenheter som byggts under ett antal år som ledare vid olika lärosäten: som prodekan för Fakultetsnämnden för humaniora, samhällsvetenskap och vård vid Mälardalens

högskola 2009-2011 (Peter); som dekan för Fakultetsnämnden och ordförande för Rådet för internationell verksamhet vid Mälardalens högskola 2011-2013 (Peter); som gästprofessor i hållbar samverkan vid KTH 2015-2016 (Peter); som prorektor vid Högskolan Dalarna 2016-2018 (Jonas); som dekan för Fakultetsnämnden vid Södertörns högskola 2016-2019 (Peter); som ordförande för Strategisk samverkansrådet vid Södertörns högskola 2017-2019 (Peter). De bygger också på en del texter som vi har författat inom ramen för olika projekten ovan eller vid sidan av projekten (t.ex en med andra samförfattad bok om Samverkansskicklighet – Peter (Bjursell, Dobers och Ramsten, 2016), en med andra samförfattad bok om Samproduktion – Jonas (Holmström, Stier et al, 2016), en gemensam konferenssuppsats 2018 (Dobers och Stier, 2018), en gemensam EU-rapport (Stier och Dobers, 2017), samt en med andra samförfattad artikel i en open access tidskrift – Peter o Jonas (Serrat et al, 2018).

Källförteckning

- Bergendahl, Margareta Norell; Johan Blaus och Peter Dobers (2016). Akademiker I Rörelse. Erfarenheter Och Inspiration Från Akademiker Som Vistats I Externa Organisationer. (Stockholm: KTH). URL: <https://docplayer.se/46714588-Akademiker-i-rorelse.html>
- Bjursell, Cecilia; Peter Dobers och Anna-Carin Ramsten (2016). Samverkansskicklighet. För Personlig Och Organisatorisk Utveckling. (Lund: Studentlitteratur). URL: <https://www.studentlitteratur.se/#9789144110325/Samverkansskicklighet>
- Broström, Anders; Andreas Feldmann och Johan Blaus (2015). Strategisk Samverkan. Möjligheter Och Modeller Som Stärker Lärosätet Som Utbildningsinstitution, Forskningsmiljö Och Samhällsaktör (Sammanfattande Rapportering Från Kloss-Projektet). (Stockholm: KTH). URL: https://www.kth.se/polopoly_fs/1.601835.1550158000!/KLOSS_Sammanfattande_rapport_2015.pdf
- Dobers, Peter och Jonas Stier (2018). Quadruple Helix Co-Creation in SSH. ISDRS Conference 2018 "Action for a Sustainable World: From Theory to Practice". Edited by Roberta Salmone (Conference Chair). Messina, Italy: Department of Economics, University of Messina, 2018: 943-950.
- Habermas, Jürgen (1968). Knowledge and human interests (Oxford: Polity Press). URL: https://www.goodreads.com/book/show/227178.Knowledge_and_Human_Interests
- Holmström, Inger; Jonas Stier, Per Tillgren och Gunnel Östlund (2016). Samproduktionens Retorik Och Praktik – Inom Området Hälsa Och Välfärd. (Lund: Studentlitteratur). URL: <https://www.studentlitteratur.se/#9789144114828/Samproduktionens+retorik+och+praktik>
- Regeringskansliet (2016). Kunskap I Samverkan – För Samhällets Utmaningar Och Stärkt Konkurrenskraft (Regeringens Proposition 2016/17:50). (Stockholm: Regeringskansliet). URL: <https://www.regeringen.se/4adad0/contentassets/72faaf7629a845af9b30fde1ef6b5067/kunskap-i-samverkan--for-samhallets-utmaningar-och-starkt-konkurrenskraft-prop.-20161750.pdf>
- Serrat, Núria; Jonas Stier, Peter Dobers, Christoph Köller, Tom Broeks och Lise Hullebroeck (2018). "Next-Generation Leadership Roles and Public Service: Incorporating a Culture of Co-Creation at Quadruple Helix Institutions." European Public Mosaic 2, November 2018: 48-61. URL: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1272442/FULLTEXT01.pdf>
- Stier, Jonas och Peter Dobers (2017). Quadruple Helix Co-Creation in SSH – Experiences, Considerations, Lessons Learned (Groningen: Sustainable Society University of Groningen). URL: <http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:1173302/FULLTEXT03.pdf>
- Öhman, Johan (2008). Environmental ethics and democratic responsibility: A pluralistic approach to ESD. I Johan Öhman (Red.), Values and Democracy in Education for Sustainable Development: Contributions from Swedish Research, s. 17–32. (Malmö: Liber). URL: https://www.researchgate.net/publication/281811296_Ohman_Johan_ed_2008_Values_and_Democracy_in_Education_for_Sustainable_Development_Contributions_from_Swedish_Research_Malmo_Liber